

Gazet'a esc de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/3 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 72.

Brasiovu 29/17 Septembre

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 28 Septembre. Astadi pe la 11/2 ore sosi aici Excelenti'a Sa domnulu ministru de cultu si instructiune publica baronu Iosifu Eötvös, fiindu intempnatu de vreo cateva trasuri la marginea teritoriului orasianu din partea comunei. Indata dupa sosire -si facura cortenirea tote auctoritatile corporatiuniloru si confesiunile dimpreuna cu corpurile profesori, bineventandulu. Preste 11/2 ore incepù indata a visita scólele pe rondu — si la scólele romane se exprimà pentru prefacerea gimnasiului in gimnasiu realu, la ceea ce primi respunsu, ca aici romanii n'au necesitate de o asemenea prefacere, fiinduca suntu prevediuti acum si cu scóla reale si comerciale deosebite, cari si au luat doritulu inceputu. Sér'a casin'a ungerésca se aflà iluminata. Mane deminétia va face Excelenti'a Sa excursiune la Secele in caus'a redicarei unei scóle reali séu industriale, ér' la amédia se va da in onórei o mésa din partea civiloru, cari voru a lua parte la refeneu'a onoraria, ér' dupa prandiu va porni catra Fagarasiu. E fórte insulfletitu intru recomandarea propasarei in cultur'a nationala in sensulu natiunei politice maghiare si precum audimu prin Secuime s'au animatu ómenii cu speranti'a insulfletitória pentru scóle bune nationale si inaintarea in cultura, care dupa cum se exprimà pentru maghiari trebuie se fia indieciitu mai rapede si mai incordate, decatu la alte natiuni, pentru cá natiunea se se inaltia cu repediune la nivel'a culturi europene. —

Prospectu politicu.

Afara de maghiari si germani in genere, adica afara de pactantele dualistice nici una natiune in tota Austro-Ungaria nu se afla multiamita cu starea de dreptu politicu de astadi, ci tote lupta si reluata pentru drepturi nationali politice si de autonomia, incependu dela romanii ardeleni, cari de candu suntu reimpiusi de pe terenulu drepturilor politice nationale coegale vedu in toti arborii si capacii dualistici numai periculu existintii vietiei loru nationale, cá si celealte nationalitati atatu din complexulu Ungariei catu si de sub constitutiunea decembristiloru cislaitani. Opusetiunile nemultiumitiloru facu cá in diet'a Ungariei scaunele deputatiloru romani ardeleni se romana góle, precum si in senatulu imperialu ale cechiloru, ér' galitiani cu tote, ca propunerea lui Smolka pentru tramiterea la Reichsrath nu se primi, totusi si galitiani insista a presiona pentru resolutiunea la pretensiunile loru — nationali autonóme. Cu unu cuventu in intrulu monarchiei alianti'a popóloru despre care vorbiea Beust, ca e inainte de tote necesaria, inca nu se afla nici in ajunulu restabilirei ei prin satisfacerea la indreptatitele pretensiuni nationali coegali, fara cari cuventulu de libertate constitutionala si egalitate individuala suntu palide si fara putere atractiva de infratire. In afara:

Dela debaterile cele interesante despre senatconsultulu din Franci'a cu extinderea libertatiloru constitutionale, francesii astépta cu nerabdare deschiderea corpuriloru legislative, care se voru si conchiama in scurtu, pentru cá se védia odata complementulu opului inceputu prin senatconsultulu. Discursulu principelui Napoleonu a facutu mare impresiune in animile liberaliloru nu numai in cele francesi, ci si in departare si in ale americaniloru si englesiloru, dreptu care si primi adresa de multumire dela liberalii americani, ce petrecu in An-

gli'a, multiumindui, pentruca chiaru si cu ocaziunea expeditiunei din Mexicu elu principele a aparatu principiulu libertatii desfatundu acelu resbelu. Liberalismulu celu adevratu nu are lipsa de experimente, ca-ce elu nu -si schimba colórea cá marfa cea rea. —

Imperatulu Napoleonu e totu obiectulu politice, elu se afla pe calea deplinei insanetosiaru, semtiesce inse durere, vediendu, ca in momentulu scirei despre morbulu lui cabinetele Europei indata se intelnira spre a pertracta intre sine: cá ce pasi comuni au se faca in casulu mortii lui, fara cá se i fi mai remasu cineva amicu credintiosu; elu dara vediendu nestatornici'a parutiloru amici si fictiunea prefacatorieloru, e mai multu decatu verisimulu, ca si va inschimba politic'a, care o observà acum de unu timpu incóce in grati'a unoru amiciaini, atatu facia cu cestiunea orientala catu si cu volvairer-arborarei principiului nationalu. Tóta amicitia ce o avù si cu c. Beust se basea numai pe interesele comune, ce le avea Austri'a si Franci'a, cá se puna adica stavila Prusiei de a nu trece lini'a Menului si de a nu poté anexá Germani'a de sudu. Istori'a inse se repetiesce si adevurul ei, cagermanulu a fostu totudéun'a rivalulu ainu alu semintiei latino-romane, s'a datu pe facia si cu ocaziunea morbulu lui Napoleonu. Abea s'a insanetosiatu acum imp. Napoleonu si vedemu, ca diurnalele oficióse austriace érasu incepu a purta o limba aspra, indiscreta in contra Prusiei, astfelu incatu acum diurnalele celealte incepu a tiené de reu pe Beust, ca se apropia érasu de Franci'a, dicundu, ca acésta nu mai e in stare a impedece intrarea statelor Germaniei de sudu in confederatiunea nordica, si fiinduca Franci'a mai nu este in pusetiune de a purta acum resbelu exteriore in contra lui Bismark, care nu se póte abtiené prin amenintierea unui resbelu la Rinu dela unificarea Germaniei; asia dicu nemtii acum, ca Franci'a, se va reintórce dela resbelu cu Prusi'a cá in 1866 la frasea ei, „ca acésta e o cauza interna a Germaniei“ si se va retrage din cursa; candu apoi Austriei nu i va remané alta de catu a protesta in contra violarei pazei din Prag'a si a inghiti la noduri din amicitia cu Franci'a. — Dar' ore Franci'a ce póte castiga din amicitia cu Austri'a, déca si la ból'a lui Napoleonu se lasá Franci'a isolata! Inadeveru, ca scirile se constatéza, cumca staturile de sudu totudéuna voru a intra in Germani'a de nordu si publicistic'a Franciei nici ca se mai ocupa cu acésta rana deschisa a Austriei. —

Acestea suntu simptome de ajunulu pentru a se dori punerea in lucrare a planuriloru ce se totu cocu de atat'a timpu si pentru cari se versara miliardele de bani pentru armari pana in gatu.

C. Beust calatoresce in sensulu acest'a prin Germani'a de sudu catra Occidentu; si in Baden-Baden a si tienutu conferintia cu ministrii primari din m. ducatu Baden; adica d. Freidorf, cu celu din m. ducatu Hesi'a d. Dalvigk si cu internunciu austriaci dela curtile Darmstadt, Stuttgart si Karlsruhe, cu buna séma in caus'a anexarei Germaniei de sudu, fiinduca m. ducatu Baden vré a se dechiara in diet'a conchiama pentru intrarea in Germani'a de nordu si Prusi'a abia astépta se i primésca dechiararea in fapta si atunci va mai cadé una perdea de pe secretulu giganticeleor inarmari. — Ce va urma vomu vedé.

Imperatés'a Eugeni'a vré a calatori la Constantinopole pe uscatu pana la Veneti'a, unde i se pregatesce o primire mare; si Veneti'a facù unu imprumutu de 6 milióne franci pentru a i face si primire surprindiatória.

Maresialulu Prim regeneratorulu libertatii in Spani'a a facutu multe avantaje in Franci'a. Elu facù visita imperatului. Mai antaiu a facutu unu imprumutu de 125 milióne pentru Spani'a, apoi in audientia la imperatulu midiuloci, cá se intrevina la cabinetulu din Washington, pentrucá acesta se nu cumva recunósca pe insurgentii din Cuba cá purtatori de resbelu, ceea ce a cerutu si dela Ma-

rea Britania. E insemnatu ce scriu diurnalele despre Prim, ca a visitatu redactiunile foiloru democratice asecurandule de repetite ori, ca elu se alatura la partit'a republicana, dicundu, ca e gata a da mana de ajutoriu pentru introducerea republicei — in Spani'a. —

In Ispani'a republicanismulu continua a face manifestari. La Saragos'a, sosindu acolo renumitulu oratore Castellar se tienura in publicu cuventari, si Castellar protestà in contra ideei de a chiama unu monarchu strainu; si poporulu strigà „se traiésca republic'a!“ In Taragon'a la departarea gen. republicanu Pierrard, mass'a de poporu lu petrecù cu flamuri contra-constitutionalmente inscrite, si omori pe secretariulu de gubernatoru, fiinduca vrea a opri volvairer acelor flamuri, ceea ce trase dupa sene arestari si desfacerea cluburiloru, desarmanduse si voluntarii. —

Diferinti'a intre Pórt'a si vice-regele Eghiptului totu cresce, pentru a deveni acuta, fiinduca Sultanulu vre a impedece tote iniciativ'a vice-regelui, ceea ce póte aduce dusmania. —

Din scaunulu Sibiului 27 Sept. 1869.

Domnule Redactoru!

Amu totu asteptatu cá din vreunu condeiu competentu, se capetati informatiune despre lucrurile adunarei eparchiali din protop. gr. cat. alu Sibiului, tienute in 17 Septembre a. c. Dupace inse pana acum, — precum vediu — n'ati primitu nici un'a informatiune, despre acele lucrari: me voiu încercá a ve reportá eu pre scurtu unele puncte mai principali:

1. S'a proiectatu, cá viitoriulu sinodu diecesanu se lase a se prelucrá mai inainte de tote unu proiectu de regulamentu pre base canonice legali, pentru organisarea afaceriloru economico-besericesci, scolari si fundationali. Unu atare regulamentu ar' purcede din principiulu autonomiei constitutionale a besericei gr. cat. si totuodata ar' restitui form'a reprezentativa a besericei, forma basata in s. scriptura, in canónele, institutiunile si prax'a bes. In legatura cu unu atare regulamentu organisatoriu, dupa factorii constitutivi bes., ar' fi se se elaboreze unu proiectu de lege electorale provisorie, pre bas'a carei se póta participá si reprezentantii mireniloru, cu votu, la consultarea si decidera asupra acelor obiecte, care atingu afacerile bes., scolari si fundationali.

2. S'a proiectatu, cá prin conclusu sinodale, se se statorésca tienerea sinodului diecesanu de regula in totu anulu, si la 3 ani, cate unu congressu metropolitanu.

3. S'a proiectatu, cá sinodulu diecesanu se se consulte asupra aflarei unei modalitati mai coresponditorie, cum si a midiulóceloru necesarie pentru imbunatatirea starei materiale a clerului, aducunduse in legatura cu acést'a si cestiunea regularei competintieloru stolarie, cu privire la impregiarile locali si relatiunile poporeniloru resp.

4. S'a proiectatu, cá viitoriulu sinodu diecesanu se se consulte asupra modalitatei si midiulóceloru de a se creá fonduri pentru ajutorarea besericiloru serace, pentru ajutorarea docentiloru populari meritati, cum si pentru prevederea scóleloru populari cu carti si alte recuise necesarie.

5. S'a accentuatu necesitatea aduncu semtita pentru elaborarea si edarea unui dreptu canonicu, cum si a unei istorie besericesci, ambele compuse de barbati de specialitate, pre bas'a canóneloru (pravilei), institutiuniloru si prax'a besericei nóstre de ritulu resaritenu. Totu in legatura cu susumentionatele opuri, s'a observatu si lips'a edarei unei proceduri detaiate cu privire la causele disciplinare bes., cum si cu privire la causele divortiali.

Fiinduca regulamentulu organisatoriu de sub

p. t., că se póta avé valóre pentru intrég'a provin-
cia metrop., ar' cadé in competenti'a unui congressu
metropolitanu: pentru aceea, in atare casu, regula-
mentulu elaboratu de sinodulu diecesanu, ar' sierbí
de materialu de pertractare pentru viitoriulu con-
gressu metrop., care speramu, ca facia cu tóte pe-
decele obvenitórie, totusi, catu mai curendu se va
conchiamá, ca-ci atare congressu a devenitu o ces-
tiune prea urgente, si fara daun'a aduncu semtita
a intereseloru besericesci, nu se mai póte amana.

Aceste fura dara lucrarile mai principali ale
adunarei eparchiale din protop. gr. cat. alu Sibiu-
lui; la care adunare luara parte vreo 70 insi,
parte preuti parte inteligenti mireni, cum si depu-
tati din resp. comune besericesci. — ..m..

Orlatu Sept. 1869.

Sdruncinati de nevoile politice ce ne apasa con-
sciinti'a nationala, ce calca in ultimele sale conse-
cintie principiulu secl. remnante: „natiune si
dreptu“, ce se obrudu a prepará mamei dulce
(limba) sarcofagiulu sempiternu si intre frati se-
menti'a discordiei. . . ce ne astringu a numai
crede insielatiunei, a nu cautá poterea de viétia in
noi insine si prin ea mantuire, — éta stranepotii
celoru 70 colonie romane, cari apartienu astadi re-
legiunea gr. cat. din marele imperiu austro-ma-
ghiaru privescu in obedintia la santa-santeloru, si
nu suntu atatu de cutezatori asi cere indulgentia
pentru contentulu si violarea santitatii (autonomia),
ce in anii ultimi (1868) prin procedur'a unora —
a degeneratu pana la abusu. — Dorerile nóstre
pentru acésta se vindeca in speranti'a armoniei, care
singura e mediculu reului. —

In sínódele eparchiali, ce suntu puse la ordi-
nea dilei prin gratiosulu cerculariu metropolitanu
din 20/8 Augustu 1869 Nr. 1594, cu scopu a pre-
gati substratulu obiecteloru, cari ar' cadé in sfera
sinodului archidiecesanu, ce e a se tiené, aflamu a-
cestu medicamentu, aflamu acésta concordia, care ne
resuscita viétia.

Impresiunea causata de atensulu gratiosu cer-
culariu, nu se póte destulu descrie; ea a implutu
de bucuria si de sperantia si animele cele infirme.

Me oprescu dar' pucinelu la sinodulu epar-
chialu gr. cat. alu Sibiuului tienutu in 17/5 Sept.
a. c. compusu din cleru si mireni spre a-si respicá
dorintiele in sensulu cerculariului indicatu.

Desbateri vii si serióse, cum pretende natur'a
obiectului tienura dela 9 óre a. m. pana la 1 óra
d. a. si era nutrite de un'a potere magica si in-
spiratória; membrii bravi ai sinodului -si respicara
conscientiosu, sinceru, dorintiele generali cam in
XII puncte de celu mai vitalu interesu besericescu
in sensulu reorganisatoriu, incependu dela auton-
omia treptatu pana la darea la lumina a „dreptului
si a istoriei besericesci, ma pana la intrebarea,
déca e necesariu din punctu de vedere alu confe-
siunei nóstre sustienerea si in venitoriu a institutu-
lui teologiei morale? Cum se va vedé din prot.
respectivu, care ne credu, ca se va publica.

Acestu sinodu, in frunte cu bravulu Prota si
inteliginti'a mai inalta sibiana in misiunea sa,
pentru ingrigirea si zelulu desfasiuratu la obiectulu
dilei, merita tóta apretierea.

Inchidu mic'a corespondintia cu can. ss. ap.:
„Episcopii fiacarei natiuni se cunósca pre celu de
antaniu, nemica fara elu de prisosu se faca, si nici
acést'a fara ei“. Ér' can. 20 dela Antiochia:
„Pentru trebuintie besericesci si deslegarea cause-
loru nedumerite se se faca sinodu“. . . . Vorbindu
de membrii clericali participanti, continua a adauge:
„Si toti cari se paru, ca se nedreptatiescu. . . cá
dela acestu sinodu se-si dobandésca judecáta“.
Unde prin cuventulu toti-mi vine a crede si pre
mireni.

Speramu vindecarea raneloru infipte organis-
mului besericescu, si asiadiarea lui pre base solide
dupa intentiunea mantuitorelui de catra fiitoriulu
sinodu archidiecesanu, dupa acea acelu metropoli-
tanu séu provincialu, care lu asteptamu, cá diu'a
inviarei. — P. . . .

Dela diet'a Bucovinei.

Discursulu parintelui Andrieviciu in
caus'a limbei romane.

Domnulu capitanu alu tieriei, prestimatulu no-
stru presiedinte, avú bun'a vointia, de a deschide
sesiunea dietala pentru anulu curente, cá si in anii
trecuti, cu unu cuventu rostitu si in limb'a natio-
nale romana si, provocandune a intóná Maiestatei
Sale pré gratiosulu nostru imperatu si duce unu

„se traiésca“, amu eslamatu cu totii din anima
credintósa: „Se traiésca Maiestatea Sa, pre gratio-
sulu imperatu alu Austriei si duce alu Bucovinei“.

Dandu noi acestu respicamentu alu simtiemin-
teloru nóstre de cetatieni credintiosi si devotati in
limb'a nóstra nationale, credu, ca intre alte motive
binecuventate, avemu specialminte unulu, carele ne
atinge pre noi fórté de aprópe, motivulu adica, ca
Maiestatea Sa a binevoitu a sancioná in 21 De-
cembre 1867 si articulu 19 din legea fundamen-
tala de statu, referitoriu la egal'a indreptatire a
nationalitatiloru si a tuturoru limbeloru de tíera in
scóla, derogatoria si viétia publica.

Cu acést'a nu póte nimene mai multu se pri-
vésca limb'a romana de o limba numai tolerata in
Austri'a, de óra ce prin legea fundamentala de
statu, sancionata de Domnitoriu, este ea dechiarata
de limba egalmente indreptatita cu limbele celoru-
lalte popóra. Cu atat'a mai pucinu i se póte de-
negá limbei romane aplicarea deplina in scóla, de-
regatoria si viétia publica in Bucovin'a, unde, pre
langa dreptulu istoricu de sute de ani, asecuratu
la trecerea tieriei sub sceptrulu Austriei si prin ga-
ranti'a statului quo, este si astadi limb'a popora-
tiunei precumpanitória din tíera, prin urmare in
Bucovin'a limb'a tieriei in tóta poterea cuventului.

Déca asia dara in sesiunea din anulu trecut
domnulu Croitoriu, deputatulu tienutulu Sucevei, a
respicatu dorinti'a, ca in tractarile dietale se se a-
plice si limb'a romana, a pretinsu numai unu lu-
cru ce e cu dreptulu si legalu; domni'a lui a respicatu
o dorintia, carea este si a poporatiunei, pre
carea noi representamu.

Cugetu asia dara, si cutezu a-mi respicá opi-
niunea mea, ca nu ne potemu margini numai pre
langa aceea, cá in decursulu sesiuniloru nóstre, din
gur'a pré stimatului nostru presiedinte se audimu
cuventulu de deschidere in limb'a romana a tieriei,
ci, pre bas'a dreptului garantatu prin legea funda-
mentala de statu, se ne representamu pre noi, de óra
ce suntemu chiamati, a representá intre alte inte-
rese vitale si interesulu culturai nationale, care,
fara de respectarea si aplicarea limbei in afacerile
vietiei publice, nu e cu potintia.

Cu acést'a se va manifestá inalt'a casa si in
punctulu limbei tieriei de adeverata reprezentantia a
poporului. Cu acést'a se va midulóc o intielegere
mai exacta intre noi toti si unu reportu naturalu
intre reprezentanti'a si poporatiunea tieriei. Cu a-
cést'a inse-si legile si asiadiamentele votate de noi,
voru fi intielese mai bine si intempinate cu incre-
dere mai multa de poporu.

Sum in positiunea placuta, de a respicá, ca
cele desfasiurate de mine pana acuma, nu suntu
numai cugetarile mele individuale, ci opiniunea unui
numeru, fórté considerabilu, alu domniloru deputati.
Misiunea si onórea mea este asiadara mai multu
aceea, de a fi organulu opiniunei si dorintieloru ge-
nerale.

Spre realisarea pretensiuniloru juste si legale
pentru limb'a tieriei suntu deocamdata de lipsa dóue:
un'a adica, procurarea unui stenografu romanu, éra
alta despusitiune, cá protocélele siedintieloru die-
tale se se compuna si in limb'a nationale romana.

Eu sustienu cu firmitate, ca despusetiunile a-
cestea se tienu de competinti'a presidiului, prin ur-
mare nu e de lipsa, de a face o propunere, carea
se se tracteze dupa prescriesele ordinei casei, de óra
ce in privinti'a acést'a nu este ceva defiptu, dela
care se se faca acuma o abatere.

Respicandu asia dara o pretensiune drépta si
legala a poporatiunei si dorinti'a unei parti insem-
nate dintre membrii inaltei case, — mi ieau liber-
tatea, de a me adresá catra domnulu presiedinte
cu caldura, cá se binevoiesca pro primo: a pune la
cale procurarea unui stenografu, pentru copiarea dis-
cursuriloru in limb'a romana, éra pro secundo: a
face despusetiunea receruta, spre a compune proto-
célele siedintieloru si in limb'a romana, care se se
citésca cu prilegiulu si in scopulu autenticarei.

In casulu, déca in privinti'a formalas'ar nasce
unele indoiele, mi rezervu dreptulu, de a face o
propunere speciala. —

Discursulu dlui Alexandru Hurmuzachi.

Luandu-mi vóia de a spune si eu opiniunea
mea in cestiunea de facia, marturescu inainte de
tóte, ca o facu cu cea mai viua si deplina bucuria.
Sum fericitu anume vediendu asta cestiune pusa de
demnulu nostru colegu, parintele Andrieviciu, si
grabescu a dechiará, ca consintiescu cu densa din
fundulu animei, cu tóta poterea unei convingeri sin-
cere si neclintite. Bucuri'a mea cresce inca, ve-
diendu, ca si domni, cari au vorbitu dupa santi'a
sa, au recunoscutu, ca pretensiunea redicata de dsa
este catu se póte de drépta si intemeiata, si nu

lipsescu asia dara, de a aduce dlui barone Alex.
Petrino multiamirea mea, pentruca au disu, ca con-
sentiesce cu densa, dupa cum chiaru si dlu Alt,
carele asemene o afla de drépta, nu au potutu in-
frange vreunulu din argumentele aduse de dlu An-
drieviciu.

Astfelu fiindu, nu me potu oprí de a esprime
si mirarea cea mare, care me cuprinde, ca ambii
acei domni pre de o parte recunoscú dreptate a
cererei nóstre, — dupa cum ea si este in adeveru
mai pre susu de veri ce indoieía, — pre de alta
parte ajungu prin argumentarea loru la unu resul-
tatu contrariu, carele nemicesce si paraliséza cu totul
asta cerere, acestu dreptu nedenegabilu. Domni'a-
loru au cercatu a reduce o cauza atatu de impor-
tanta, o cauza de insemnetate vitala de dreptu si
de demnitate nationala pentru noi, la o simpla si
mica cestiune de regulamentu si de bugetu, protin-
diendu, ca trebuie se asteptamu, se cercetamu, re-
gulamentulu si bugetulu ne voru iertá, ni voru per-
mite de a ne folosí de unu dreptu, la care nici
amu poté renuciá vreodata, pre care lu cuprinde
si lu esprime si constitutiunea in § 19 cu cuvinte
atatu de chiare si de lamurite. Nu admitemu dar'
si nu vomu admite nici odata, cá unu dreptu, unu
dreptu sacru si fundamentalu cá acest'a, inscrisu in
constitutiune, dar' mai adencu inca cu litere nepe-
ritórie in pepturile nóstre, se póta fi supusu dis-
cusiunei si se aterne dela unu paragrafu de regu-
lamentu si bugetu. Veti face si veti peface, dom-
niloru, cati veti voi regulamentele, dar' acestu
dreptu nu ni lu veti poté smulge si surpá. Au mai
disu domnulu Alexandru Petrino ca, de si limb'a
germana in adeveru s'au indrodusu prin usu, totusi
acuma, candu este a se face o modificare, trebuie
neaperatu unu conclusu, asia dara o permisiune cu
alte cuvinte. Dar' de ce acést'a déca domni'a-lui
insusi spune si recunósce, ca limb'a germana s'a
indrodusu prin usu, de ce nu voiesce se aiba si
pentru noi totu atat'a bunetate si nu ne lasa se
introducemu si a nóstra limb'a totu pre asta cale,
totu prin usu? Avemu dreptulu nedenegatu, ex-
presu prin constitutiune, voimu dar' se avemu si
usulu. Se vorbesce multu de egalitatea dreptului;
ei bine, ce ceremu noi mai multu decatu acést'a?
Se fimu dar' sinceri si adeverati, si déca vorbimu
de dreptu egalu, se lu avemu nu numai pre budie,
ci se lu aratamu si prin fapta.

Dupa acestea mi a mai remasu a dice, ca re-
spunsulu dlui capitanu alu tieriei este pre deplinu
intemeiatu, ca-ci dreptulu si detorinti'a dsale este
de a urmá strinsu dupa legile constitutionale ce ne
carmuescu, de a le aduce la recunoscintia si apli-
care in tóte casurile si a respectá dar' dreptulu,
care ni este concesu prin ele; credu si o spunu
ca nici i ar' fi fostu permis a se abate dela ele,
si pentruca nu a facut'o, ca nu s'a abatutu, nici me
sfiescu a i aduce multiamirea mea. „Albin'a.“

Congressulu pentru pace.

Pe candu tóte partile Europei se lupta cu re-
lele si cu suferintiele presentului, purtandu lupt'a
pe viétia si mórté in contrale, mic'a Elvetia si mai
miculu decatu dens'a cantonu Wadt se ocupa cu ces-
tiunile viitoriului, cari nóue ni se paru a se aflá
inca in regiunea idealismului, care cere timpu a in-
tra in viétia.

In Lausanne se tienú adica in 13—19 Sept.
„congressulu de pace“. Acestu congressu e
alu 3-lea, si e renumitu pentru armonia cea gene-
rale, fiinduca program'a congressului a fostu primita
de toti fara vreo scisiune, cum se intemplá alia
data. Liberalii si barbatii de statu din Franci'a,
Germani'a, Itali'a etc., compunu congressulu; ei com-
pusera una ordine a casei, in care se dede ase-
menea dreptu activu si pasivu si femeiloru intocma
cá barbatiloru, inse se marginesce fiacare vorbitoriu
a nu osteni publiculu decatu numai in restempu de
15 minute, ér' obiectele, cari ceru discusiuni mai pre-
lungite se amana pentru siedintie secrete.

Program'a cuprinde scopulu congressului expresu
la inceputu.

„Tient'a ligei nationale pentru pace si liber-
tate este a forma o confederatiune republicana din
popórele Europei. Cá midulóce la acésta voru fi:
pres'a, propagand'a via, siedintie publice si adunari
de poporu.“

Lig'a se va incorda a straforma armatele sta-
tatória in militii de poporu, a desparti beseric'a de
statu, a elupta drepturile femeiloru, a resova ces-
tiunile sociale in sensulu lucrului cooperativu, in-
naintandu asociatiunea libera. Cu unu cuventu a
resolva tóte cestiunile acele, prin cari se inaintéza
mai multu egalitatea intre cetatiani de statu.

Presedintele Eytel emise o proclamare, in care se comentéza punctele programei cu urmatóri'a introductiune:

„De vreo cativa ani opiniunea publica a inteligentiei vine totu la mai mare convingere, ca trebuie se se puna capetu resbelor, cari adese dieciuescu si nimicescu natiunile, si cumca natiunile trebuie se se apropia unele de altele, delaturanduse tóte pedecele intrunirei loru armonice. Inse pacea generala numai atunci va incepe, candu suveranitatea nationala, drepturile poporului si ale cetatianului voru fi bazea tuturor institutiunilor.“ Lig'a pazei si a libertatii se încórda dar' a desvolta si a propaga ideele acestea. Tient'a asociatiunei acesteia e un'a confederatiune de popóre, care decide despre interesele comune, liberu si fara a se provoca la vreo putere.

Victor Hugo fù primitu in 14 cu una caldura entusiastica, la care si pentru care multamindu in congresu dise:

„Cetatianilor! Voi ati avutu dreptu, ca ati alesu tier'a acésta nobila a Alpiloru de teatrulu consulariloru vóstre“, apoi dechiara: „Nici unu resbelu pe viitoriu! Asta cestiune ocupa congresulu. Dati-mi vóia, fiinduca m'ati onoratu cu distinctiunea de presiedinte (onorariu) se desfasiuru acésta in pucine cuvinte. Noi toti, cati ne aflamu aici, ce voimu noi? — Pacea. Noi vremu pacea intre omu si omu, intre poporu si poporu, intre rase si rase, intre frati cu frati si intre Abel si Cain. Vremu un'a grandiósa domolire a tuturor simtieminteloru de urgisire (aplausu). Dar' cum vremu pacea acésta? O vremu noi cu orice pretiu si fara conditiune? — Nu! Noi nu voimu pace umilita, cu cerbicea apasata, nu vremu nici o pace sub despotismu, nici o pace sub sceptu, (aplaude) prim'a conditiune a pazei e liberarea. Pentru liberarea acésta va fi de lipsa fara indoiéla una revolutiune si, durere, póte ca si unu resbelu, care inse póte, ca va fi celu mai din urma: Atunci voru fi implinite tóte, pacea va fi eterna neviolabila; atunci nu se voru mai afla armate, nici regi mai multu, ci trecutul va fi topitu in nulitate. Asta e ce voimu noi (aplausu indelungatu). Voimu, cá poporulu se traiésca liberu, se lucre, se cumpere, vendia, aré, vorbésca, iubésca si se gandésca, voimu se se afle scóle, care cultiva pe cetatianu si cá se nu se mai afle, nici unu principe, care cresce deculatori. Noi voimu republic'a cea mare continentale, noi voimu statele unite din Europ'a si inchiamu cu cuvintele: libertatea e tient'a si pacea e rezultatulu (vivate indelungate)“. Desbaterile congresului urméza: asupra principiului fundamentalu pentru una organisare a Europei in state federative; despre intrebarea: care deslegare a cestiunei polóne si a celei orientale corespunde principialoru ligei federative? Si care suntu cele mai potrivite midiolóce spre a aplana contrastele sociale si economico-poporale intre cetatienu si statu si intre statele singurite? Resuscitarea diurnalului „Les Etats de l'Europe“ si examinarea organizatiunei ligei.“ —

In 14 candu tienú Victoru Hugo cuventarea de susu Eytel presiedintelu comitetului deschiseze siedinti'a cu o cuventarea, dicundu, ca scopulu adunarei e a realisa idea cea mai fructifera spre a intemeia ordinea sociala a libertatii nóstre. Si generatiunile de pana acum au nisuitu la tient'a acésta, inse dorintiele loru era isolate si nu putura esi la valóre. Se fundamu dara, dice, noi federatiunea de popóre, care se nu se póta desface in numele cetatianiloru ai unei singure federatiuni; se ne adunamu toti toti in giurulu flamurei pazei si a libertatii.

Varni in numele comitetului centralu dise: „Resbelulu e o barbaria, pe care civilizatiunea trebuie se o imprastia, aducundu in locu dreptulu internationalu in tóta valórea sa; asta inse numai atuncia póte fi, candu popórele se voru guvernarele singure pe sine, candu libertatea va fi bunu comunu alu fiacarui poporu. Pana acum se dicea „Si vis pacem, para bellum“ se dicemu acum, „si vis pacem para libertatem“ (adica pana acum se dicea: déca vrei pacea gatescete de resboiu, astadi dicemu: déca vrei pacea gatesce libertatea“. — Inse dreptulu internationalu se póte pastra numai prin o confederatiune de popóre. Oratorulu provóca pe reprezentantii deosebiteloru state europene a desfasiura cestiunea acésta. Cestiunea polóna si orientala inca se afla in program'a acestea, ele corespundu deadreptulu scopulu ligei si dela lig'a loru depinde pacea. — Socialistii si comunistii potu se-si desvólte principale, inse drepturile individului se le respecteze. In fine saluta pe Hugo si multumesce dameloru, pentruca au luat parte la congresu.

Gögg in limb'a germana: „In anulu 1866

dóue dinastii provocara unu resbelu civilu in Germani'a. Nu era scopulu lui desfiintierea sclaviei cá in Americ'a, ci numai in interesulu si dragulu a dóue dinastii se sacrificara mii preste mii vieti de ómeni. Pentru a asecura pacea nu e de ajunsu a o dori si a o cere, ci pretutindenea trebuie se ne incordamu cu tóta resolutiunea a o si realisa. Candu Germani'a, Franci'a si Itali'a suntu libere, pericolulu resbelului a disparutu multu; popórele trebuie se se uniésca intr'o confederatiune: atunci pacea e asigurata.

Mai vorbesce si pentru drepturile femeiloru, aratandu-si bucuri'a, ca s'au recunoscutu de congresu. Se dice, ca femeile nu pricepu nimicu din politica, dise oratorulu, dar' se li se dè asemenea crescere cá si barbatiloru si ele voru sci precepe inaltele idee. Eytel se primesce de presiedinte alu consulariloru apoi incepura pertractarile. —

Lemonnier (A.) motivéza intr'o vorbire lunga urmatoriulu proiectu alu comitetului centralu: „Considerandu, ca la starea de resbelu in care se gasesce Europ'a, caus'a e lips'a unei legi internationale, ca conditiunea prima spre infiintierea unui judeciu internationalu, ce ar' avé se complane frecarile a caroru decidere s'a cercatu fara succesu pana acuma pe cale diplomatica si prin resbelu, — e nascerea lui prin alegere libera si directa a popóreloru, si ca de base la deciderile sale se servésca legile internationale, facute de insesi popórale; considerandu, ca ori catu de mare ar' fi autoritatea unui asemene tribunalu, totusi otaririle lui numai atunci s'ar poté aduce la validitate candu le ar' sanctioná poterea; considerandu, ca acésta potere numai atunci ar' poté existe legalminte, candu ar' esí deadreptulu din vointi'a poporului, carea s'o conduca si reguleze; considerandu, ca acesti factori pomeniti compunu unu guvern: congresulu dechiara 1. uniculu midiolocu pentru a intemeia pacea Europei este federatiunea popóreloru sub titlulu: „Statele-Unite ale Europei“, 2. cá guvernulu acestei uniuni se fia federativu si republicanu, adica se se baseze pe suveranitatea poporului, si se stime autonomi'a si nedependinti'a fiacarei natiuni din federatiune; 3. cá organizatiunea acestoru guverne se fia capace de o perfectiunare; 4. cá federatiunea popóreloru europene se asecura fiacarei natiuni ce se tiene de federatiune: a) suveranitate si autonomia, b) libertatea individuala, c) libertatea votului, d) libertate de presa, e) libertatea de coalitiune si reuniune, f) libertate de consciintia, g) libertatea lucrului fara periclu de a fi exploatatu, h) responsabilitatea fiacarui membru din executiva; 5. cumca nici unu poporu nu póte intrá in federatiunea européna, pana nu va posedé: a) votulu universalu, b) dreptulu de a votá si denegá contributiunea, c) dreptulu de pace si de batalia, d) dreptulu de a incheia si incuviintia tractate politice si comerciale, e) dreptulu a-si completá constitutiunea dupa liber'a sa vointia.

Goeg propune a tramite telegramu saluatoriu la Berlinu, unde tocma se serbéza anulu alu 100 dela nascerea lui Humboldt (se primesce).

L. Simon face revista supra stateloru europene si i se pare, ca pentru acuma federalismulu se póte desvólta numai in Germani'a de médiadi.

Chaudey constata, ca Franci'a nu póte fi multiumita cu concesiunile de acum. —

In 15 vorbi Buisson (emigrantu francesu): „Voimu se facemu republica asia dara se crescemu antaiu republicani. Se spunemu tieraniloru din Franci'a, ca nu sci nemica de cele ce se intempla in lume. Se facemu propaganda sistematica contra resbelului si contra militarismului. Se sedimu in pepturile tinerimei convingerea, ca sabi'a si tunulu nu suntu alta decat instrumente de despretiuitu cá instrumente de tortura; se facemu cá luciulu coifuriloru si galfezésca, se numimu uniform'a livre'a macelariei regulamentate. Asiu dori se reinvia unu Voltaire, cá se combata militarismulu, cum a combatu acela papismulu. Se inferamu numele curitoriloru mari, se strigamu: „Diosu cu Alexandri, Cesari, Napoleoni“ (aplaude entusiastice). Se midiolocimu cá tinerii in orice modu se se opuna implinirei servitiului de batalia; din partea loru se va cere spre acést'a mai multu curagiu, decatu candu se predau macelariei cá vite necuventatórie. Numai nisce exemple de acestea si opusetiunea va deveni contagiósa (aplaude frenetice).

L. Venedey propune a se tipari acésta vorbire escelinte in 100.000 de exemplarie.

Voci de pe banc'a diurnalistoru: Numai de n'ar fi gendarmi!

Presedintele Eytel, observandu, ca primirea acestei propuneri usioru li ar' poté causá neplaceri cu guvernulu francesu, propune a se publicá acésta vorbire numai in protocolulu adunarei.

La propunerea dlui Bury, congresulu se provóce tóte regimele Europei spre formarea unui judeciu, respunse:

Chaudey urmatóriele: „Cu regimele de acum se negotiamu? Ast'a ar' fi ridiculosu, déca n'ar fi cu nepotintia. Si cu Rusi'a se negotiamu? Deocamdata se lasamu ast'a la o parte. E chiaru cá sórele, ca numai state republicane potu cu succesu legá coalitiune de pace. Se lamurimu tréb'a! Ce voimu? Se facemu Statele-Unite europene? Ast'a nu potemu. Inse potemu multe prevedé si prepará. Nu sci catu de departe e tient'a — inse si in 6 luni se potn multe intemplá (miscare mare). Mi intipuescu federatiunea cá un'a succesiva; aici avemu Spani'a apoi Itali'a, unde totu mai multu se discreditat Unitarismulu; ce se tiene de Franci'a amu cea mai buna sperantia, ca contra datineloru seculare, centralistice, totusi nu se va opune principiului federativu“. Incheia apoi cu urmatóriele cuvinte: „Déca voimu se ajungemu timpulu Stateloru-Unite in Europ'a, atunci trebuie se lucramu cu diligintia spre a ne reduce — regimele.“ —

(Va urmá.)

Dupa scirile mai nóua in 19 se finira siedintiele congresului. Cestiunea cechiloru nu fù primita in programulu congresului, cu buna séma, ca la pretensiunile unoru interesati in acésta cauza. Despre Beust inca se vorbesce, ca ar' fi fostu in Lausanne. Cuventarea pentru inchiderea congresului au tienut'o Victor Hugo, pledandu pentru unirea socialismului cu republic'a, elu aratá sperarea, ca republic'a -si va afla mantuintia si triumfulu seu dela una revolutiune viitória. Parol'a despartirei in finea cuventari fù: „Se traiésca republic'a universalu“ si cu acésta se despartira membrii congresului, cari erau adunati intr'unu numeru mare din tóta Europ'a, incatu abia putura fi cuprinsi in sinulu numitulu orasielu. —

Cronica esterna.

In ROMANI'A s'au inchisu inca in Martia tr. sesiunea cameraloru extraordinaria, nu prin mesagiu domnescu, cum cere constitutiunea, ci prin ministru; se potea inse evita acésta si cu midiolocu telegrafului in favórea neviolabilitatei constitutionali.

Despre calatori'a Domnitoriului publica „Mon.“ una telegrama dela Rheineck 23 Sept., ca a facutu regelui si reginei de Württemberg'a visit'a, unde fù si la prandiu cu suita; la 28 va porni la Baden si de acolo la Parisu, unde va sosi in 29—30. Diurnalele straine sci, ca dupa ce Domnitoriulu va visita si Londonulu si Berlinulu, celu multu in 3 septemani se va reintórce. —

In 8 Sept. se tienú in Bucuresci serbatori'a nationale de dare la semnu, la care luara parte dupa programa reprezentantii magistri de dare la semnu din tóte prefecturele Romaniei. Pana acum nu citimu de entusiasme, ce ar' fi dominatu la asemenea serbare, ci din contra de una recéla si moderare fara multa animare. Ea totusi a electrisatu multu monotoni'a si indiferentismulu de a invetia a manua arm'a si se distinsera multi in darea la semnu si se premiara:

Premiulu I: Distanti'a mare, Constantinu Giorce, (din Némtiulu), 16 puncte, — a luat premiu o carabina de precisie.

Distanti'a mica, George Lascaru, (Bacau), 27 puncte, — carabina de precisie.

Premiulu II: Distanti'a mare, Caporalu Bobocu, (Ismailu), 16 puncte, — pusca cu dóue tievi de Damacu.

Distanti'a mica, Zamfiru Dabija, (Romanu), 16 puncte, — idem.

Premiulu III: Distanti'a mare, Iorgu Mavrodinu, (Botosiani), 15 puncte, — pusca cu dóue tievi englesésca.

Distanti'a mica, Nicolau Cristeiu, (Botosiani), 26 puncte, idem.

Premiulu de onóre. Premiulu I: Zamfiru Dabija, 14 puncte la distantia mare, — o carabina de precisie data de M. S. Domnulu si unu revolveru datu de primulu ministru.

Premiulu II: George Lascaru, 6 puncte, — unu revolveru datu de M. S. Domnulu si unulu de primulu ministru. — Eviva! —

Discursu asupra tragerei la semnu.
Armele si calitatile romanilor apretiuite de straini.
Romanulu e mare.

De G. Mihailescu, membru alu comitetului de tragere la semnu judecianu; pronunsiatu la oca-siunea inaugurarei acestei serbatori in judeciulu Co-vurlui, in diu'a de 15 Aug. 1869.

Domnule presiedinte! Cetatieni romani!

Onoratu cu sarcin'a de a ve vorbi despre in-semnetatea institutiunei ce inauguramu, eu nu cu-tezu a me presentá inaintea dvóstre cu modestele puteri de care dispunu, de catu urmatu de o con-victiune puternica, ca voui gasi si de astadata, cá si in alte oca-siuni, mai multa iubire, decatu ana-lisa, mai multa indulgentia decatu critica in anim'a acestiu poporu generosu, inaintea caruia astadi vinu a vorbi despre: trecutul, calitatile si ma-rirea sa.

Domniloru! In loculu acest'a, unde atatea suveniru brillante se relevéza ochiului, vi marturi-sescu, ca -mi este fórte greu se mantienu sirulu regulatu alu cugetariloru: Anim'a -mi colcae cu pu-tere; sufletu -mi se simte adencu miscatu. Suntu momente de emotiune. Dá, domniloru! Aici pe tiermurile betranului fluviu de civilisatiune, in fa-cia ruineloru vechiei cetati Caput Bovis (Ghertina), pe cingatórea valului Traianu, unde astadi inau-guramu tragerea la semnu judeciana, un'a din ve-chiele institutiuni ale parintiloru nostri, vócea mea se stinge, unu ce misteriosu, o taina, me face ce admiru mai multu, decatu se vorbescu. O! ce tim-puri, ce dile frumóse numera poporulu romanu in cartea vietiei sale! — Unu scriitoriu romanu, suntu acum cativa ani, visitandu rip'a Dunarei, ni lasá suvenire urmatóriele versuri, ce nu mi se paru straine oca-siunei ce ne-a reunitu aici:

„Diosu Danubiulu inspuméza, reletandu orasie,
Paduri, tierini inverdite, munti cu déluri lantiuiti,
In acaror'a mugire par'ca valurile 'n departe,
Traianu!... numele resuna celoru, ce-su acf veniti.

Aceste valuri vechi cá lumea si cu ripe multu stancóse
L'ale caror'a pitióre crescutulu loru 'si lovescu,
Spunu viitorimeii inca d'espediti sangeróse
In resbóiele vechimeii, de triumfulu Romanescu!....

Dar' acum unde-su eroii? ... Unde-i arculu si sa-gét'a? etc.

Unde suntu eroii, intréba poetulu?... Éta acf, in giurulu acestei tiente, descendintii eroiloru ro-mani, invétia cá in scóla: secretulu traditiuniloru, se deprindu a respectá glori'a parintiloru reintrandu cu pietate pe urmele institutiuniloru ce au formatu marirea némului romanescu. (Va urmá.)

Belgradu 2 Septembrie. Consiliulu de statu s'a formatu astfelu: presiedinte Marinovici; mem-brii: Filipu Christici, T. Stenici, Stefanovici, Ma-gazinovici, Milovanici, Vuiovici, Jivcovici, Gruici, Dimitrievici, Saiarci. —

Parisu 21 Septembrie. Eri, principele Met-ternich, dupa reinturnarea sa din escursiunea ce a facutu la Strasburg, unde a avutu intrevedere cu Beust, a fostu primitu la imperatulu si imperatés'a, principele luandu-si concediu, pléca astadi la Lau-sana. —

De dóue dile nu avemu nici o scire despre sa-netatea imperatului. —

Berlinu 22 Septembrie. Unu decretu regale convóca Landtagulu pentru 6 Octobre. Regele va deschide sesiunea in persóna. Principele regale va plecá in cele d'antaiu dile din Octobre pentru Vien'a, unde se va opri dóue dile; de aici se va duce la Constantinopole si de acolo va merge se asiste la inaugurarea canalului de Suez. —

Londonu 22 Septembrie. Se anuncia, din sorginte sigura, ca comitele Chotek va fi numitu, in curendu ambasadore alu Austriei la Petersburg.

Se mai asigura, ca Pórt'a cu tóte observatiunile ce-lorulalte puteri, totu va perseverá in pretentiunile sale vis-à-vis de vice-regele Eghiptului, si ca nu i va permite nici chiaru de a contractá imprumuturi fara consimtiementulu seu. — „Mon.“

Varietati.

— Prelegerile la gimnasiulu gr. or. din Bradu comit. Zarandu se incepura in 20 Sept. Dorimu cea mai grandiósa inaintare. —

— **Carti scolastice:** „Drepturile si datorintiele civili“, precum si instructiunea pentru invetiatori au esitu de sub tipariu, si pretiulu loru, cá si alu celorulalte carti scolare prescise pentru scólele populari din metropoli'a gr. or. este urma-toriulu:

	cr.	cr.
Abecedariulu dlui Z. Boiu	24	20
Abecedariulu nemtiescu	20	14
Aritmetic'a cu cifre	25	20
Bucóvn'a	20	16
Cartea de gradini de dlu Dr. Vasiciu	50	46
Cartea I de cetire de dlu Z. Boiu	40	30
„ II	30	25
Computulu d. prof. I. Popescu, le-gatu 1 fl.		
Catechismulu micu	20	16
„ bogatu	50	44
Drepturile si datorintiele civili	20	16
Elementele geografiei	30	25
„ istoriei universali	30	25
„ istoriei naturali	30	25
Gramatica rom. de d. par. Sava Po-poviciu Barceanu	50	40
Gramatica rom. de d. Nic. Mihaltianu pentru II clasa	10	—
Gramatica rom. de d. Nic. Mihaltianu pentru a III clasa	16	—
Gramatica rom. de d. Nic. Mihaltianu pentru a IV clasa	24	—
Istori'a biblica cu icóne	25	20
Instructiune pentru invetiatori	20	—
Orologieriu — Ceaslovu	75	60
Octoichiulu micu	75	60
Manuducere pentru invetiatori la Abe-cedariulu dlui Z. Boiu	24	20
Manualu de limb'a rom. de invetiat.		
Patru tabele mari de litere, laolalte	40	—

Se tragu dela directiunea tipografiei archidiecesane in Sibiu. — D. „T. R.“

— Metropolitulu serbiloru a emis o procla-matiune, in care agitatieunea lui Miletics in contra besericeii si a patriarcului o numesce tradare de natiune. —

— In Saxoni'a capital'a Dresd'a se prefacú in cenusia teatrulu de curte celu mai maiestaticu din tóta Germani'a in catu abia i mai remasera paretii, si acésta din nebagare de séma. —

Bibliografia. In librari'a S. Filtsch din Sibiu se afla de vendiare, cu pretiulu de 40 cr. v. a. manualulu scolasticu intitulatu: „**Com-pendiu**“ de istoria naturale pentru scólele pri-marie de ambe sexe, elaboratu de d. Simeone Mi-chalescu, profesoriu de istori'a naturale la liceulu din Craiov'a. Elu cuprinde pre scurtu, cate -si trele partile din ist. nat., adica zoologi'a, botanic'a si mineralogi'a, si se ocupa cu descrierea mai lunga séu mai scurta (dupa importantia obiectului) a anima-leloru, plantelor si mineraleloru celoru mai folosi-tórie, séu stricatórie omului. Unu manualu fórte bunu si acomodat este acest'a pentru scólele pri-mari, normali, preparandiali etc. atatu pentru sexulu masculinu, catu si pentru celu femininu, unde ele existu. Scrisu fiindu intr'o limb'a usióra si cu ter-mini (tehnici) lesne de intielesu. Si cá atare lu recomandamu dloru docenti, invetiatori si invetieto-rese, spre folosire.

In scurtu va aparé si manualulu pentru cla-sele gimnasiali, lucratu sistematicesce si dupa celu mai bunu metodu intuitivu, carele érase se reco-manda anticipative dloru profesori gimnasiali. —

Indreptare: In Nr. tr. pag. 1, colóna 3, seria 13 de diosu in susu in locu de: latirea mor-citesce: imoralitatii. —

Concursu.

Amesuratu conclusului adunarei generale a Asocia-tiunei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a popo-

rului romanu din estu anu, si decisiunei comitetului sub-ocrisu din siedinti'a de astadi, se deschide prin acést'a concursu la urmatóriele stipendie respective ajutórie:

1. Unu stipendiu de 300 fl. v. a. pentru unu tech-nicu (usuatu pana acum de Dionisiu Radesiu, carele pana acum n'au satisfacutu conditionei de a se legitimá la comitetu despre progresulu in studii pentru anulu scol. 1868/9).

2. Unu stipendiu vacantu de 50 fl. v. a. pentru unu studentu din scól'a reale.

3. Unu ajutoriu de 50 fl. v. a. pentru unu sodalu, carele au ajunsu a se face maiestru, si

4. Dóue ajutórie de cate 25 fl. v. a. pentru doi in-vetiacei de meseria, cari au ajunsu a se face sodali.

Terminulu concursului ce este a se adresá catra comitetu, se defige pre 25 Octobre a. c. st. n.

Concurentii la stipendiulu 1 si 2 au de a produce:

- Testimoniu de botezu.
- Testimoniu scolasticu de pre an. 1869/9, si
- Testimoniu de seracia.

Concurentii la ajutoriulu sub 3 se se legitimeze, pre langa atestatu de botezu, cu atestatu demnu de ero-dintia despre invetiarea respectivei meserii asia, cá se o parte de sine precum si despre concesionea la aceea.

Éra dela concurentii la ajutóriele sub 4 pre langa atestatu de botezu, se cere adevierintia dela maiestro-lu respectivu despre desteritatea in meseria cu carea s'au ocupatu, si despre harnicia de a se face sodalu.

Totu deodata se aduce la cunoscentia celorulalti ai Asociatiunei nóstre, si adica:

Ioane Marcusi, Petru Prodanu, Stefanu Chirila, Ni-colau Calefariu si Lazaru Bosioroganu, cari au docu-mentatu deja progresulu anulului scol. trecut in studii, dupa care au meritatu a fi sustienuti in usuarea stipen-dieloru si pre anulu acest'a scol. 1869/70, cá pana in 25 Oct. a. c. se documenteze la comitetu immatricularea loru la respectivele institute, pentru ca la din contra sti-pendiele se voru privi cá devenite vacante.

Sibiu in 6/18 Sept. 1869.

Comitetulu Asociatiunei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatorésa in opi-dulu Siomec'a mare, districtulu Cetatei-de-Pétra, se escrie prin acésta concursu. Postulu acesta e impre-natu cu salariu anuale de 300 fl. v. a., cortelu natu-rale, 2 stanjni de lemne, 15 fl. pentru scripturistice.

Doritórele de a ocupa acésta statiune se tramita documentele sale la subscrisulu presiedinte pana in 6 Octobre a. c. st. n. Se recere cunoscentia limbei ro-mana cá limb'a propunerei, afara de acésta a celei ma-ghiare, germane séu francese; pe langa aceste se po-tesce, cá si in lucrulu de casa si de mana se dè in-structiune. —

Siomec'a mare 16 Sept. 1869.

Vasile Buteanu,
presiedintele comitetului opidann.

De recomandatu

pentru speculanti de fenu si economi de oi.

Pe bunulu alodialu' in Bossling aprópe de Sighi-siór'a se afla de vendiare in mare cuantitate fenu bine uscatu si bine grigitu. — Se primescu si oi pentru ernatu incependu dela St. Mihaiu pana la St. George sub conditiuni favorabile.

Cu deplina onóre recomandatu

Iosifu Theil,
arendasiu.

Insciintiare.

In comun'a Úrmós, in departare numai de 3 óre de Brasiovu, si in nemidiulocita apropiare de calea fe-rata, ce se va cladi in scurtu timpu, se afla unu do-miniu, una mosia extinsa, care se potu usioru folosi spre a purta o economia buna; elu consta din mai multe sesiumi providiute cu edificia de locuitu si de economia, cladite din materialu solidu; are 200 pana la 230 ju-gere de aratara si de fenatia, 800 pana la 900 jugere padure de stejare si o móra tienetória de mosia in sta-rea cea mai buna, se afla de vendiare din mana libera l Informarea mai de aprópe da advocatulu provincialu Guido Hinleder in S.-Szt.-György. g. 3-3

CURSURILE

la bursa in 28 Sept. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 83	cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 25	„ „
London	—	—	122 „ 20	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 90	„ „
Obligatiile metalice vechi de 50/0	—	—	67 „ 90	„ „
Actiile bancalái	—	—	703 „ —	„ „
„ creditului	—	—	255 „ 50	„ „